

EESTI SPORDI-LEHT

№. 23

19. 6. 1931.

Toimetis ja tallitus
Tallinn, Uus tän. 27
Telefon 9-28 Postkast 70

Ilmuksreedeti

Hind 15 senti

12. aastakäik
Tellimise hind:
aastas 6 krooni, kuus 60 s.

Ilmarekordimees Aki Järvinen Tallinna staadionil.

Soome kergejõustiku eliit külastas Kalevit.
Prost ja Viiding lootustandvamad jõud.

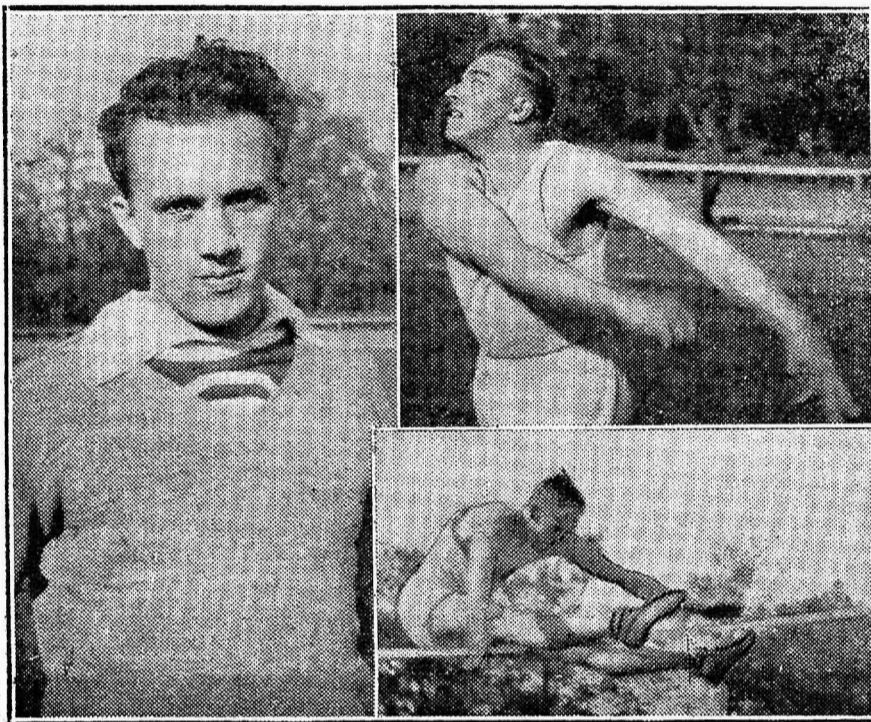
Viiding — 14,59; Prost — 4:10,2; Sule — 3,60; Rähn — 7,12.

Meie kergejõustik elab üle murrangu päevi. Kas läheb ta edasi, seisab ta paigal oma arenemises või näitab sootuks langust? Raske on sellele praegu vastata. Läänud aastal võis küll paranemist märkida. Ka tänava võib arvata, et üksikud tagajärjed läinud aastaga võrreldes tõusu näitavad. Kuid kas ei peitu selle taga üks „aga“, võib olla isegi suur „aga“... Kui, aasta kümne eest meil tõusid Klumberg, Lossman, Tammer ja teised, siis käis vaimustusehoog üle maa, peeti ohtralt võistlusi, õpiti ja õpetati. Kasvav noorsugu haarati kaasa ning sportimine levines massidesse. Siis võis märgata tagasiminekut selle tõusu järele. Juurekasv jäi väikeseks, kuivas kokku. Üle maa ehitati spordivälju, loodi võimalusi, et mitte jooksta kapsapeenarde vahel. Kuid sise-mine hoog rauges. Publik jäi võistluste vastu külmaks ja loiuks. Kus peitub viga, seda pole võimalik selgitada.

Tallinnas võis sama tendentsi märkida. Kergejõustiku harrastamine väheneb. Publik ei tunne enam huvi selle ala vastu. Pealtvaatajate pere kuivab kokku. Võistlustele tuleb juure maksta. Võistlejatele harjutusvõimaluste loomine läheb üle jõu.

Üksikuil korral näeb staadion kergejõustiku võistlustel murrangu rahvast. See on kui esmakordselt Eesti pinnal jookseb „lendav soomlane“ Paavo Nurmi. Teistkordsel võistlusel on pealtvaatajaid juba vähem. Läänud aastal oli kaks korda jällegi huvi kergejõustiku vastu: kui peeti Eesti-Läti-Poola kolmikmaavõistlust ja kui olid jaapanlased meie väljal. Nüüd, kevadel külastasid staadioni parimad soomlased, Tampere „Pyrintö“ liikmed: Aki Järvinen — 10-võistluse maailmarekordi kandja, ta vend Eero, kettaheitja Kenttä, odaheitja Liettu ja teised. Pidid tulema veel mõned kuulsused, nagu Paavo Yrjölä, kelle maailmarekord kümnevõistluses läinud aastal püsis mõnda aega ja kes parim kuulitõukaja, siis Eerola, kes 1500 mt. jookseb 4:01; edasi Sipilä — 5000 mt. peal ja teised.

Tampere selts oli lubaduse andnud meile saata võistlema

Vasakul: Ilmarekordimees 10-võistluses, Aki Järvinen. Ülal: Soome parem kettaheitja Kenttä. All: Eesti parem kõrgushüppaja G. Schmidt Pärnust.

veerandsada meest, kuid lubadus jäi lubaduseks ning kohal oli 7—8 meest.

Vaatamata kindlale teadmisele, et staadionil võistlevad maailmakuulsused ja kodumaa parimad „pojad“, et oodatakse mõnegi rekordi langemist, oli pealtvaatajaid pakutava jaoks vähe pühapäeval staadionil. Just see pealtvaatajaskonna leigus ja eemalhoidmine panebki mõtlema, kuu suudame oma kergejõustikule juure maksta, kaua suudame teda veepeal hoida. Soomes või mujal riigis oleks maailmakuulsuste esinemisel pealtvaatajaid olnud kümnekordselt. Soomes on see ala armastatuim ja seal läheb ta ka edasi. Ei saa salata, et meil praegugi üksikuid rahvusvaheliste tagajärgedega mehi on, kuid kergejõustik ei ole tänapäev enam massiline. Ning viimast mitte olles, ei saa meie pinevaid võistlusi, ei saa meie kasvatada juure uusi jõude, kes asendaksid vanemaid, kes välja langevad rajalt. Ning see õigustabki küsima, mis teed meie kergejõustikus sammume.

Pühapäevased võistlused olid Tallinnas esimesed sel hooajal. Mujal riikides on juba peetud esivõistlusi, meie alles ärkame talveunest. Kuid ei saa siin kellegi etteheiteid teha. Meie ilmastiku olud on juba sarnased.

Ei saa korralikult harjutada, ei saa ka tagajärjerikkalt võistelda. Ka võib seda öelda pühapäeva kohta. Kuigi paistis päike, oli tuul vali ja õhk külm. Kraadiklaas näitas vaevalt 10 pügalat. Pole siis imeks panna, et võistlejate lihaksed kangestuvad ja tagajärjed nigelamad

5000 mt. jooksus veab Kössi. Kannul Beldsinski.

tulevad ja mõndagi soovida jäätavad. Seda võib öelda mõnegi ala kohta, kus parema, soojema ilma juures üllatusi oleks võinud tulla.

Võistluste käik.

Võistlused algasid

110 mt. tõkkejooksuga.

Kuigi üles oli antud 7 võistlejat, startis ainult 5 meest. Nende hulgas soomlane Aki Järvinen. Peale ebaõnnestunud starti, mis harilikuks nähteks lähetaja E. Rosenbergi juures, surub end otsekohe soomlane ette. Ta parim aeg on 15,4, mis jooksnud 10-võistluse maailmarekordi püstitamisel. Ta samm iga tõkke vahel on mõõdetud; ükski sentimeeter ei lähe kaotsi, ükski jõupingutus ei ole üleaarne. Kõik on selle pika ja sümpaatse soomlase juures kohandatud. Tõkkest läheb üle täpselt, mitte liiga kõrgelt, kuid ka mitte madalalt. Kõik tõkked jäävad püsti. Ta aeg on 15,6. Teiseks surub end vabalt ette Paluvere.

Tagajärjed:

A. Järvinen — Tampere Pyrintö, — 15,6; Paluvere, Tallinna Kalev — 16,2. Reiser, Akad. spordiklubi; Herm, Tallinna Kalev; Villo, Politsei spordiring.

Samal ajal käib ka

kuulitõuge.

Kahju, et puudub soomlane Paavo Yrjölä, kes tublim mees sel alal. Peremeheks on siin Viiding, kelle tõuked korduvalt püsivad 14,50 mt. juures ja ainult kord üle sõrmede minnes, peatub 14,30 peal. Kahju, et ilm vilu oli. Sooja õhtu juures oleks võinud langeda

Besti rekord,

kuna nüüd sellest puudu jäi vaevalt tosin sentimeetrit. Kuid lähema kuu jooksul võib Viiding ikkagi Suugi nime rekorditabelilt kustutada. Ta on küllalt kindel ja püsiv mees selleks. Kui mitte varem, siis kahe nädala pärast Vilnos kolmikmaavõistlusel peaks tagajärg paranema.

Teised mehed ei suutnud Viidingule mingit konkurentsi pakkuda. Neil oli ainult omavahel tegemist.

Tagajärjed:

Viiding — Tallinna Kalev — 14,59; N. Feldmann — Akad. spordiklubi — 12,96; Lehtmets, Tall. Kalev — 12,35; Mägar, Tall. Kalev — 12,03; Landberg, Rakvere spkl. — 12,02; Sule, Akad. spkl. — 11,60.

Käimas on ka

kõrgushüpe,

kus jõukatsumist alustatakse 160 sm. Selle ületavad kõik 7 võistlejat. Sa-

(Järg 4. leheküljel.)

Eesti hävines täiel rindel.

13. Soome-Eesti maavõistlus 3:1.

B meeskondade maavõistluse võitis Soome 2:0.

Rästas lõi auvärava.

17. juunil kohtasid Helsingis Tööli väljal 13. maavõistlusel jalgpallis Eesti ja Soome rahvusmeeskonnad. Samal ajal peeti Tallinnas B meeskondade vahel teist maavõistlust. 1925. a. saadik on Soome meid võitnud ainult korra ja see oli 1929. a., millal Soome võiduga 2:1 väljalt lahkus. Teised maavõistlused on ikka lõppenud kas viigiga või Eesti võiduga. Mineval aastal hävines Soome meeskond 4:0. Nüüd ikkasid soomlased suurt revanshi. Selleks olid juba pikemad ettevalmistused nende mõlemate rahvusmeeskondadele. Terve rea katsevõistluste najal lõpuks koostati meeskonnad. See revansh õnnestus neile täiel määral. Mõlemad mängud kaotas Eesti. Helsingis oli kaotus 3:1 (3:0). Tallinnas B meeskond hävines tagajärgiga 2:0 (0:0).

Soomega 13. maavõistluse bilanss on nüüd 18:34 Soome eduks, 4 võitu, 3 viiki ja 6 kaotust.

Soomlased edenenud jalgpallis.

Järjekorralist maavõistlust Soomega oodati suure pinevusega. Olime juba käesoleval aastal võitnud Läti ja Leedut. Rahuldustunne valdas mitteametlikult jälle Balti meistri tiitli toomine Tallinna. Võit Soome üle oleks toonud meie jalgpalli vaidlematu paremuse Balti riiges ja Soome rannikul. Kuid õnn on alati üürlik. Suured lootused luhtusid täielikult. Kaotus Soomele lõi jälle kõikumise meie hea nime. Soome näitas jälle kord, et õpetajad võivad tükki aja tagant anda kaunis kibeda õppetunni. Soome jalgpall on tänavu aasta teinud suuri edusamme. Mõlemad meeskonnad on edenenud tehniliselt, ka taktika on neil paranenud. Teiseks meie kaotuse põhjuseks on osalt meie meeskonna vastase mitte õige hinnang. Suur võit Leedu üle tõstis meeskondades usku oma võimetesse. Ja alati peale suuri võite tulevad kaotused.

Meeskonnad saabusid lennukil.

Soome B meeskond saabus Tallinna kolm tundi enne mängu suurel lennukil, mis võtab peale kuni 15 inimest. Kõva tuulega oli osa meeskonda saanud kergelt vintsutada, sest õhus tekkinud tühjused viimaldasid lennukil kohati kukkuda kuni 50 mtr., mis tekkitas meeskonnas väikest merehaigust. Saabunud lennuk viis jälle Helsingi meie A meeskonna, kes maandus kell viis. Meeskond peatudes võõrastemajas ja veidi puhunud ruttas Tööli väljale, kuhu oli kogunenud ligi 4000 pealtvaatajat. Huvi võistluse vastu Helsingis oli erakordselt suur, sest minev aastane kaotus 4:0 ei tahtnud kuidagi ununeda. Iim ei olnud kuidagi soodne, sest vastsandanud vihm oli välja teinud libedaks. Pikk rohi ja märg väli olid takistuseks meie meeskonna edukuseks.

Soome-Eesti maavõistlus Helsingis.

Eesti meeskond ilmub Tööli väljale kell 7.02. Minut hiljem ilmub Soome

meeskond. Rootsi vahekohtunik Gustavsoni algvileks rivistuvad meeskonnad.

E e s t i k o o s s e i s :

Einman (Sport)	Tipner (Sport)	Neuman (Sport)
Reinfeldt (Sport)	Silber (Sport)	Koort (Kalev)
Pihlak (Estonia)	Elman (Estonia)	Peterson (TJK)
Rästas (Estonia)		Kass (Sport)

Eesti valib poole. Maavõistlus algab kell 7.08. Soome alglöögiga viiakse pall kohe Eesti värava alla. Soome parem äär Aström (TFK) on eriti hea. Koordil on raske teda pidada. Juba 2. minutil on

esimene värav soomlaste eduks.

Soome vs. Strömsten saab palli, veab ja lööb kümnelt meetrilt tugeva püüdmatu löögiga 1:0 Soome kasuks. Mäng ei muutu sugugi lahtiseks, vaid pall püsib ikka Eesti värava all. Eesti meeskond ei suuda hoida vastase edurivi mehi. Need saavad kergelt hakkama Eesti poolkaitsega. Teine värav Soome kasuks tuleb 35. minutil, mil Soome keskajaja paarikümnele meetrilt lõi palli vastu posti. Tipner hüppas palli järgi, kuid pall põrkas Aströmile, kes lõi püüdmatult 2:0. Kolmas värav oli harukordselt narr. Neuman lasi palli läbi arvamisest, et teda püüab Tipner, kuid väravavaht oli jooksunud välja, et pareerida Soome pealetungi ja pall läks tühja väravasse.

Poolajale mindi seisuga 3:0 Soome kasuks. Teisel poolajal mäng Eesti meeskonnas paranes tunduvalt, kuid suurt kaotust tasa teha oli peaaegu võimatu. 8. minutil sai Rästas Pihlakalt söödu, viies palli edasi kiire spurdiga lõi üle Laine kätte Eesti auvärava. See edu tiivustas Eesti meeskonda, kuid Soome hea kaitse ei lasknud tekitada ohtlikke momente oma värava all. Soome parem tiiv tegi küll head tööd võidu suurendamiseks, kuid pealetungi likvideeriti.

Mäng lõppes Soome võiduga 3:1 (3:0).

Eesti meeskonnas mängisid paremini Tipner ja Pihlak. Koort vahetati esimesel poolel Kalju vastu, kes ei osutunud ka paremaks. Teised mängijad olid nõrgemad oma harilikust vormist. Soomlased olid erakordselt head. Tükil ajal ei ole nähtud Soome rahvusmeeskonnalt sarnast tusedat mängu. Eriti hästi töötas Soome edurivi parem tiiv, kellel oli hea kiirus, mis tegi osalt võimetuks meie poolkaitse. Soomlased on edenenud jalgpallis viimasel ajal.

B meeskonnad.

Staadionile on kogunenud hulk pealtvaatajaid. Huvi on kahekordne: esmalt saab jälgida B meeskondade mängu ja teiseks antakse iga veerandtunni järgi teada Helsingis peetava maavõistluse tagajärgi.

Meeskonnad rivistuvad vahekohtunik V. Rõksi algvileks järgmiselt:

S o o m e :

Karlsson (Turu J. F. K.)	Oksanen Leskinen (Turu P. S.)	Hästenäs (H. T.)	Präktig (H. P. S.)
Kekkonen I (H. T.)	Karjagin II (H.J.F.K.)	Salin (H.J.F.K.)	
Eriksson (H. P. S.)		Kanerva (H. P. S.)	
Vahekohtunik V. Rõks.			

E e s t i :

Rüütel (TJK)	Laasner (Sport)	Karm (Sport)	Paal (Sport)	Ader (Sport)
	Saar (Estonia)	Rein (TJK)	Idlane (Sport)	
	Parbo (Kalev)	Peterson (TJK)		
		Ratnik (Kalev)		

Lahtilöögiga valdavad soomlased palli ja viivad sööduga meie värava alla. Meie kaitse likvideerib esimesed ohud. Esimesed viis minutit on märgata soomlaste kerget ülekaalu, kuid ohtlikke lööke väravasse ei tule. Mõned kerged löögid likvideerib Ratnik. 5. minutil toimetas Rüütel trahvilööki. Pall lendab kaares Paal'ile, kes palli jõuab surmata oudis. Sellele järgneb Soome energiline pealetung meie poolele, kus Parbo bravuuriga palli tagasi saadab. Järgneb Aderil hea võimalus, kuid pall lendab napilt üle värava. Mäng muutub lahtiseks. Mõlemad pooled kombineerivad, kuid löögini ei jõua. 13. minutil tuleb esimene korner Eesti kasuks, mille likvideerib Soome kaitse. Pall viiakse kohe meie poolele, kus Soome parem äär läbi murrab ja lööb napilt üle värava. Eesti meeskond võtab ennast kokku ja surub mängu Soome poolele. Rüütel saab palli, murrab läbi ja tsenderdab, kuid paremal äärel jooksevad meie edurivi mehed mööda, jättes kasutamata kuldset võimalust. Soome haarab initsiatiivi ja teeb rida lööke värava pihta. Kõiki neid püüab Ratnik lähedalt. 29. minutil on Aderil hea võimalus värava saavutamiseks, kuid pall läheb veidi üle värava. Vahelduva õnnega käib pall ühe värava alt teise, kuid ohtlike silmapilke ei teki. 40. minutil on teine korner Eesti heaks. Rüütli tsenderduse likvideerib Soome kaitse pea-löögiga. Sellele järgneb suur sudin Soome väravas, kuid pall ei taha oma kohta võrgus leida. Vaheajale minnakse seisuga 0:0, kornerid 2:0 Eesti kasuks.

Teine poolaeg mängib Eesti meeskond alla tuult. Juba esimesel minutil likvideerib Ratnik ohtliku silmapilgu. 3. minutil jälle korner meie heaks. Rüütli palli püüab väravavaht. 6. minutil jälle korner, mis jääb kahjuks realiseerimata. Soomlased haaravad initsiatiivi ja nende paremus

annab ennast tunda. Järgneb juba viies korner meie kasuks, kuid ikka Soome kaitse jõuab õigel ajal palli omalt poolelt saata ära. Meie edurivi mäng värava all ei anna tagajärgi, nobe Soome kaitse jõuab pallini ikka ennem ja ei lase meie edurivi mehi löögile. 19. minutil Soome keskpoolkaitsja lööb palli paremale äärele, kes läbimurdes lööb lähedalt maalt püüdmatu palli vasakusse nurka. Seis on 1:0 Soome kasuks. Soome satub hoogu ja katsub oma paremust suuremalt fikseerida. 22. minutil tuleb esimene korner Soome kasuks. Pall langeb kaares värava alla, kust Ratnik teda välja jookstes edasi saadab. Tühja värava pihta lööb Soome keskajaja, kuid Peterson pareerib palli peaga värava juurelt. 30. minutil Soome vasak-äär murrab läbi ja lööb vastu-jooksnud Petersoni eest palli värava vasak nurka. Ratnik on kohal, püüab palli, kuid pall läheb jalgade vahelt läbi. Seis on 2:0 Soome kasuks. Nüüd võtab meie meeskond ennast tugevas-ti kokku, kuid soomlased kaitsevad ennast usinalt. Viimased 5 min. kuuluvad küll meie meeskonnale, kes saavutades järgimööda 2 kornerit ei suuda neist väravat lüüa. Suurt sudinat Soome väravas likvideerib väravavaht.

Nii jääbki seis 2:0 Soome kasuks. Nurgalöögid 8:1 meie eduks.

Kokkuvõte.

Eesti meeskond oli nõrk. Kõik liidid olid nagu liimist ära. Ainult kaitse töötas korralikumalt. Edurivi lonkas täiel määral. Mehed jäid ikka hiljaks löögiga. Ei olnud indu ega tempot. Soome meeskond oli ühtlasem. Kaitse töötas hästi, poolkaitse toetas tugevasti edurivi ja edurivi mehed käisid oma värava kaitseks all. Palli käsitus soomlastel on paranenud. Palli surmatakse päris korralikult ja söödud on kiired, ning läbimurded ohtlikud.

Akilles Järvinen Pärnus.

17. juunil korraldati Pärnus sportmiiting, kus osa võttis 10. võistluse ilmameister A. Järvinen. Näidati häid tagajärgi. Pealtvaatajaid rohkesti. Ilmameistrile annetati Pärnu sporttegelaste poolt nahkkõites album kõigi Pärnu sportorganisatsioonide rinnamärkidega albumi esiküljel.

Tagajärjed kujunesid:

Kaugus hooga: Järvinen 6,75; Kongas 6,39.

400 mtr.: Järvinen 50,6; Lunter 55,0.

Oda: Meimer 60,00; Järvinen 57,83.

Kõrgus: Schmidt 1,83 (Uus Pärnumaa rekord); Kongas ja Meimer 1,70.

1500 mtr.: Madisson 4:21.1; Klein 100 mtr. järel.

Teatejooks: (800+400+200+200) võitis Tervise meeskond.

Virtanen 3000 mt. 8:57,1.

Soomes, Forssas peetud kergejõustiku võistlustel saavutati mõned head tagajärjed. Nii jooksis L. Virtanen 3000 mt. 8:57,1. Järgnes Potila 9:07. P. Yrjölä tõukas kunli 13,90 mt. ja hüppas kaugust 175, tulles esimeseks ja heitis oda 53,35, jäädes teiseks Ruuhase ees, kelle tagajärg oli 56,78. Teivast hüppas Sipilä — 810.